

ΓΙΑ ΕΝΑ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΛΗΣ

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΡΙΑΛΤΟ ΜΕΧΡΙ ΤΑ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ

Η Λεμεσός και η Λευκωσία σαν πόλεις εκφράζουν ίσως τις δυο διαφορετικές πλευρές της Κυπριακής μεταπολεμικής εμπειρίας. Η Λευκωσία αναπτύχθηκε κάτω απ' τη σκιά της πράσινης γραμμής και με κύριο μοχλό κίνησης το κράτος. Πολιτιστικά, η Λευκωσία είναι εθνικιστική και απ' τις δύο πλευρές των τειχών και το πνεύμα της δημοσιοϋπαλληλικό. Δεν είναι απλά ότι εκεί βρίσκονται οι κρατικές δουλειές- η πρωτεύουσα, πάντα, σαν κέντρο, λειτουργεί συγκεντρωτικά σε σχέση με την κοινωνία... Θεωρεί τον εαυτό της όχι το παράσιτο που συντηρούν οι υπόλοιποι αλλά σαν το νευραλγικό κέντρο των αποφάσεων. Η κουβέντα στο καφενείο θα μεταπηδήσει γρήγορα απ' το "τι γίνεται" στον τάδε που δουλεύει στο τάδε υπουργείο, στο "τι πρέπει να γίνει", πώς πρέπει να "αντιμετωπιστεί" αυτό και το άλλο... Η Λευκωσία είχε φυσικά το άδωρο δώρο της παλιάς πόλης με τα χαμηλά νοίκια που μπορούν να στηρίξουν μια υποκουλτούρα παλιάς πόλης - η περιοχή απ' τον Ορφέα ως τα Έπεα Πτερόεντα το Σάββατο το βράδυ με καλοκαιράκι σου δίνει την αίσθηση μιας κοινοτικής ζωής με ανοιχτούς δημόσιους χώρους... Και όμως όλα αυτά τα σκεπάζει η σκιά των τριών σημαίων στα σύνορα... Το άγχος της ήττας και η κομπλεξική ταύτιση με τις άλλες πρωτεύουσες -την Αθήνα και την Άγκυρα. Ο Ελληνισμός είναι το πιο φτηνό και μαζικό προϊόν που πουλιέται στην περιοχή... ακόμα...

Η Λεμεσός είναι άλλη όψη -η κοσμοπολίτικη μεγαλούπολη της χλιδής, της διαφθοράς, των ξένων, του τουρισμού. Στη Λεμεσό μιλάνε περισσότερο για το πώς ζούνε παρά για το τι κάνει η κυβέρνηση. Αυτό που την προσδιορίζει καθοριστικά είναι η θάλασσα σαν ορίζοντας φυγής ή ερχομού... Η παρουσία του λιμανιού, των τουριστών, των Αράβων δημιουργά μια κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα που είναι ανοιχτή στο νέο... Όμως ακριβώς επειδή η Λεμεσός είναι το εμπορικό κέντρο και μια μεγαλούπολη που γνώρισε μια αλματώδη ανάπτυξη λόγω εξωτερικών παραγόντων (προσφυγοποίηση, τουρισμός, το μόνο λιμάνι που είχε απομείνει) είναι και μια πόλη χωρίς πρόσωπο. Αν και ο παλιός πυρήνας της πόλης διατηρείται εντούτοις φθίνει από κοινωνική ζωή ακριβώς γιατί ο προσδιορισμός της ταυτότητας της πόλης γίνεται από τα έξω. Η εγκατάλειψη της παλιάς πόλης για την Ευρωπαϊκή βιτρίνα της Γερμασόγειας αποτελεί τη φανταστική φυγή σ' ένα άλλο κόσμο, ένα κόσμο φτιαγμένο για τους ευρωπαίους από Κυπριακό KITSCH.

Οι αναλογίες λοιπόν δεν είναι ανάμεσα στην παλιά Λευκωσία και τη παλιά Λεμεσό. Η αναλογία της παλιάς πόλης-κουλτούρας στη Λευκωσία είναι η βιτρίνα της Γερμασόγειας. Ο κάθε χώρος προσδιορίζει την ταυτότητα της πόλης. Και η Γερμασόγεια δίνει την εικόνα ενός προσώπου αναζήτησης εμπειριών, αποκομμένο από την ιστορία, χαμένου σε φλερτ πεζοδρομίου. Σκηνικό μεταμοντέρνο παιγνιδιάρικο και κενό απέναντι στον σοβαροφανές καθωσπρεπισμό του δημόσιου υπάλληλου της Λευκωσίας.

Είναι σ' αυτά τα πλαίσια που θα ήταν καλά να αναλύσει κανείς το έστω μικρό κίνημα για τη παλιά πόλη το φθινόπωρο του 90 στη Λεμεσό. Αποτελούσε μια προσπάθεια συγκρότησης μιας ταυτότητας στο χώρο της παλιάς πόλης, μιας ταυτότητας που βιώνει το παρελθόν υπερβαίνοντας το παρά εξιδανικοποιώντας το.

Τα άτομα που κινήθηκαν έντονα στις πρωτοβουλίες είτε για το Ριάλτο είτε για τα διατηρητέα, κάθε άλλο παρά παραδοσιακά ήταν. Το πρόβλημα τους με τη Γερμασόγεια ήταν η επιφάνεια της, όχι το κοσμοπολίτικο της στυλ ή το παιγνίδισμα της μουσικής και του ερωτικού βλέμματος.

Η πρωτοβουλία για τη διατήρηση του Ριάλτο έθεσα σαν ζήτημα τη συναισθηματική ιστορία της πόλης εγείροντας ακριβώς την απουσία μιας ιστορικής συνέχειας στο μεταμοντέρνο πλαίσιο της

ύπαρξης μας. Η πόλη ζει στα σπίτια της και πηγαίνει στη Γερμασόγεια να διασκεδάσει. Η παλιά πόλη εκτός από τα καταστήματα του Αγίου Ανδρέου μοιάζει με ένα έρημο τοπίο –άδειοι δρόμοι και πλατείες, γωνίες χωρίς ερωτευμένους, αυλές χωρίς γείτονες. Η εγκατάλειψη και η αδιαφορία μοιάζουν με σημάδι των καιρών για τις μπουλτόζες και την οικοπεδοποίηση. Μέχρι και ο Δήμος μιλά για πολυώροφα πάρκινγκ. Να μετατραπεί η περιοχή σε εμπορικό κέντρο όπου απλά θα ψωνίζουμε και θα παρκάρουμε. Η σύγκρουση είναι λοιπόν βαθύτερη: Ανάμεσα στη λογική του κέρδους και του βιώματος της πόλης σαν ιστορία και σαν ζωντανού δημόσιου χώρου. Μια σύγκρουση που θα μπορούσε και να μεταφραστεί σε σύγκρουση του ιδιωτικού και του δημόσιου πνεύματος. Του καταναλωτή και του καφενόβιου. Του δρόμου για τα αυτοκίνητα και του δρόμου για τους ανθρώπους. Και αυτή ήταν ουσιαστικά η πηγή της οργής που οδήγησε στις διαμαρτυρίες για την κατεδάφιση της οικίας Ρωσσίδη. Αφού είχε τεθεί το ζήτημα της μορφής και της ταυτότητας της πόλης στις γενικές συνελεύσεις στην Οδό Αθηνών για το Ριάλτο (και ήταν εντυπωσιακό πόσος κόσμος πέρασε, εκφράστηκε και έδωσε μια μορφή κινήματος στη πρωτοβουλία) η αντίδραση στις κατεδαφίσεις ήταν η λογική συνέπεια. Εν μέρει είχαν ήδη δημιουργηθεί οι σύνδεσμοι και τα κυκλώματα πληροφόρησης, δημοσιοποίησης και αντίδρασης που θα μπορούσαν να κινηθούν σε διάστημα ωρών και εν μέρει είχε ήδη ευαισθητοποιηθεί το ίδιο το κοινό.

Το ότι τελικά το Ριάλτο σώθηκε και αναλήφθηκε υποχρέωση αναστήλωσης της οικίας Ρωσσίδη είναι βέβαια επιτυχίες. Αλλά το όνειρο μιας ζωντανής πόλης που δημιουργεί αντί να αντιγράφει παραμένει ακόμα στη διαδικασία διαμόρφωσης. Δεν είναι δύσκολο να δει κανείς ότι αυτό το νέο πρόσωπο της πόλης διαμορφώνεται στα χαμηλά φώτα των καφενείων και των μπαρακιών της παλιάς πόλης... στη Χρυσανθίδα, στην Οδό Αθηνών το JAZZY, την Ηχώ... και ότι άλλο εμφανιστεί σ' αυτό το σύνορο της ονειροπόλησης του μέλλοντος στις γειτονιές με ιστορία δεκαετιών. Αν η σύνθεση πετύχει δεν θα είναι απλά η απόκτηση ενός προσώπου απ' την πόλη... θα' ναι και το πρόσωπο μιας άλλης Κύπρου που πιστεύει πως εκτός απ' το εθνικό υπάρχει και ο οργανισμός... και ότι εκτός απ' τον οργανισμό υπάρχει και η γλυκιά μελαγχολία του μοναδικού πελάτη στο μπαρ, η μοναξιά των έρημων δρόμων η ώρα τρεις το πρωί, η έκσταση της μουσικής μετά την Τρίτη VODKA, ο ερωτισμός στη συνάντηση των αγνώστων που συνθέτουν το κοινό ενός κοσμοπολίτικου δημόσιου χώρου. Ίδωμεν. Το παρελθόν το υπερασπιστήκαμε, το μέλλον θα το φτιάξουμε;

Ανδρέας

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Τραίνο στην πόλη \(Τεύχος 8\), Δεκαετία 1990-1999, Λεμεσός, Δημόσιοι Χώροι](#)

From:
<https://www.movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://www.movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:traino:no_8:kinima_polis

Last update: **2025/07/15 13:46**

